

Hind 10 senti

VIKERKAAR

EESTI NOORSOO RAAMAT-AJAKIRI

VIII AASTAKÄIK

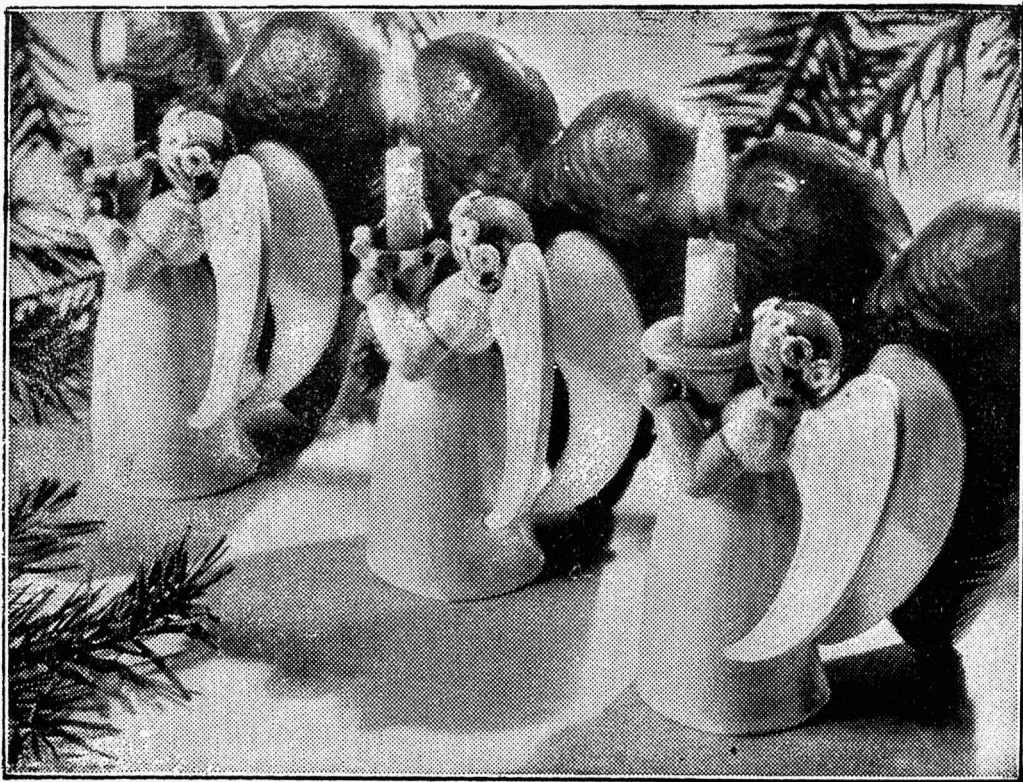
Nr. 34 Toimetaja M. NURMIK **Nr. 34**

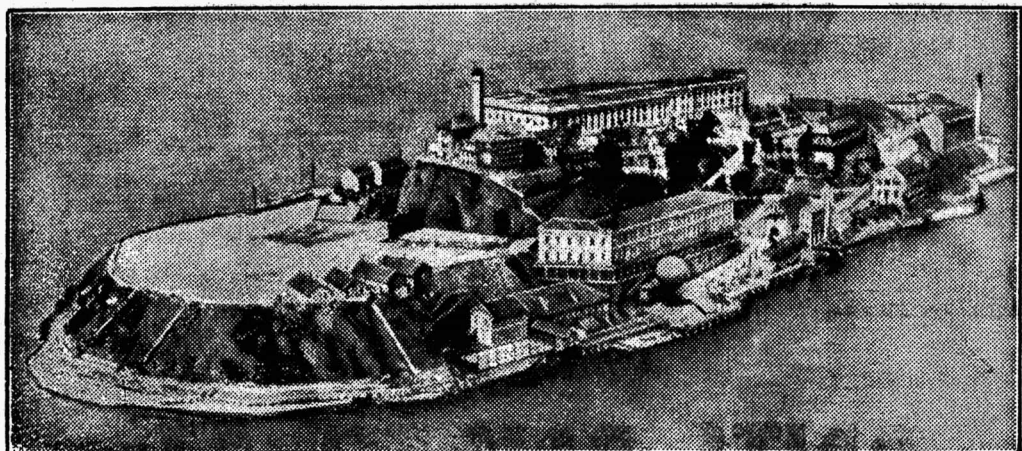
VÄINO LANG

ANTS ANGERVATS

„TÕUKOOL“ — TALLINNAS 1934

Need KÜNLAKANDJAD PUUINGLID ehtisid möödunud pühade aegu meie jõululauda. Sellise jõuludekoratsiooni võib järgmiseks jõuluks endale igäüks pussiga valmis meisterdada. Lihtsad ja nägusad asjakesed.

ALCATRAZE — roimarite saar. See on ameeriklaste Kihnu, asub San-Francisco lähedal. Sinna kaljusaarele saadab Ühendriikide valitsus sundasundusele roimarid, kelle juures kõik paranduskatsed on jäänud tagajärjetuks. — Esilolev ülesvõte on tehtud lennukist.

VÄINO LANG:

Ants Angervats

Ants Angervats oli N. algkooli VI klassi õpilane. Alles hiljuti oli sinna kooli tulnud — kusagilt maalt. Et kust — seda ei teadnud õieti keegi. Ainult mõned kaasõpilased irvitasid, et eks ta säält Alutaguse ürgmetsast või Läänemaa steppidest pärit ole. Aga Ants oli hirmus kuulus ja see kuulsus kasvas iga päevaga. Nimelt oli Ants suur jutuvestja. Pajatas vahel nii, et hoia alt; ja seejuures lisas tõigule oma fantaasias 100% muinasjuttu juure...

See juhtus ühel sügispäeval — vahetunnil. Poisid jooksid ja tiirutasid kooliõues nagu alati — ainult Ants käis väga tõsiselt ringi, nagu mõttes olles.

„Haudub uut muinasjuttu,“ salvas üks möödajooksjaist...

Nüüd poetas Ants end ühe poistesalga keskele ja päris: „Kas olete kunagi kartulikotiga karu püüdnud?“

„Kuidas?“ imestasid poisid.

„Kuidas?“ ärritus Ants, „midagi kuidas, ma küsisin, et kas olete kartulikotiga karu püüdnud?“

„Ega seda n'd küll ole — aga eks sa siis jutusta...“ arvas üks.

„Nojah,“ algas Ants Angervats, „too lugu juhtus sel suvel minuga. Olin maal, sääl Kopsaku kandis, suvitamas... Karekopi külas, vist... Meile toodi teisest külast vakk kartuleid ja siis järgmisel päeval saatis ema mind kartulikotti tagasi viima. Ei viitsinud suurt teed pidi minna — otse läbi metsa oli palju õigem. Ja nii läksingi... Aga see mets oli nagu ürgmets kunagi

— ei olnud sääl suuremaid teid ega ühtegi. Aga selle eest oli hiiglapalju marju: mustikaid, maasikaid, lillakaid, sinikaid, kollakaid.“

„No-noh. . . Ära ikka luiska. Mis marjad need kollakad on?“ pidurdas teda üks kuulajaist.

„Mis marjad? Kollakat värvi, pooltoored ükstapuha mis marjad,“ seletas Ants Angervats ja jätkas: „Nojah, korjasin ja sõin siis neid marju ja läksin ikka edasi sinna poole, kus arvasin küla olevat. Aga korraga sattusin säärasele pehmele maale — et jalgealune kõikus ja siis tuli katastroof! Hakkasin vajuma ja ennekui õieti arugi sain, olin kaelast saadik niisukeses pruunis poris, nagu kakao. Surm oli juba silmaga näha. . . Aga siis lendas üks suur lind madalalt üle minu ja õnneks sain tal jalast kinni rabada. Hirmunud lind tõusis püsti, aga tõmbas minu kah mudast välja. Ja vedas kohe üle soo — teise metsa. . .“

„Ants, ae! Sul suu ju luiskamisest suitseb!“ hüüdis üks vahele.

„Ära kuula, kui ei usu!“ vastas Ants külmavereliselt. Aga poiss jäi ometi kuulama. . .

„Lasksin siis sellest hiigellinnust lahti ja patsti kukkusin pehmele samblale. Kõik oleks ju kena olnud, aga korraga kuulsin hirmuäratavat mõminat. Vaatasin oma ette — ja oh häda, mõnikümmend meetrit minust eespool oli karu. Nähtavasti näljane, sest ta ikka nuusutas ninaga maapinda ja tuli järjest minu poole. Kahjuks polnud mul ka oma õhupüssi kaasas — oleks ta kohe maha lasknud.“

„No-noh! Kes õhupüssiga karu on tapnud?“ arvas üks poistest.

„Parem ikka kui paljas vesi,“ kinnitas Ants Angervats ja jätkas. „Lugu oleks ikka kurvasti lõppenud ja mina kah „igavestel jahimaadel“ olnud, kui poleks mulle meenunud taskus olev liimituub. Võtsin selle tasakesi taskust ja pigistasin kõik liimi murule. Ise hakkasin ettevaatlikult taganema. Karu ligines liimihunnikule. . . Lõpuks pistis nina sisse ja nuusutas niikaua, kuni enam ei saanudki koonu maast lahti. Nojah, siis hiilisin kartulikotiga karu selja taha ja minuti pärast oli karu kotis!“

„Noh — see on enam kui võimatu,“ arvas mõni.

„Aga ometi kuulate nii, et suu ammuli!“ salvas Ants. „Siis läksin muidugi koju, jättes kotis sipleva karu sinna paika. Pärast lõunat tulime hobustega järele ja vedasime koju.

Vaat, nõnda peab kartulikotiga karu püüdma!“ lõpetas Ants.

Poisid noogutasid pääd ja valgusid laiali. Ei uskunud küll pooltki tema jutust — aga aukartus kartulikotiga karupüüdjä ees oli kahekordne.

Seda tundis ka Ants. Jalutas aina paraadsammul õues edasitagasi. Ajudes aga valmis uus idee...

LEO WAISENBERG:

JACK LONDONI SEIKLUSED

Nõnda oli esmalt. Kuid Jacki koormati tööga iga päev ikka enam ja enam, ja lõpuks selgus, et tal pole enam ühtki vaba hetke. Ta seisis tööpingi juures ja tegi rea ühetaolisi liigutusi: pani väsimatu masina hammaste alla ja võttis välja kollaseid metall-lehti. Töö lõpuks valutasid selg ja käed koledasti. Jalad muutusid raskeks, silmad kippusid väsimusest kinni vajuma.

Plekivabrik pigistas noorest, karastamata Jackist välja kõik jõu ja sundis teda igapäev mitte vähem kui kümme tundi pikki kuid ühtejärke töötama. Kui lisada sellele ajale lõunatund, minnek tööle ja tagasi koju, hommikune tõusmine, riietumine, hommiku-, õhtusöögiaeg, lahtiriietumine ja uni, siis ei jää ainustki vaba hetke ei raamatute ega muude meelelahutuste jaoks.

Kuid Jack ei annud alla. Lamades voodis, kurnatud raskest päevasest tööst, ta püüdis veel tunnikest-paari kasutada armastatud raamatute lugemiseks. Asjata! Silmad vajusid kinni ja Jack ei mõistnud midagi sellest, mis luges. Töötingimused plekivabrikus muutusid ikka raskemaks ja raskemaks. Oli päevi, kui Jackil tuli lakkamatult töötada kuni keskööni, saamata masina juurest ära minna kaheksateistkümne-kahekümne tunni

jooksul. Ta läks töölt koju pool üks öösi, aga kell pool viis ta äratati juba üles: ta pidi jõudma riietuda, püsti jalu võtma veidi pruukosti ja minema kella seitsmeks vabriku vile ajaks oma masina juure, et töötada jälle pooleni ööni. Sagedasti Jack haavas töö juures käsi vastu teravat plekki. Arme ravida polnud kellelgi aega, haavad mädanesid.

Võimatu oli sellistes tingimustes veel mõelda õpingule ja raamatuile, mida Jack nii väga armastas. Ta jäi mõttesse.

„Kas tõesti kogu elumõte on ainult see, et olla tööloomaks? Ükski hobune Auklandis ei tee niipalju tööd kui teen mina.“

Aga ta purjepaat vedeles jõude mererannal ja kasvas konna-karpidesse ja kõntsasse. Tuul tõstis lahes lainetust; värske soolane õhk kutsus Jacki.

Kas siis tõesti see kõik pole enam tema jaoks? Kas tõesti vaba mereelu on Jackist igavesti lahkunud?

Oli selge, et Jack ei pea kaua vastu neile tingimustele, millistes peavad töötama ameerika töölised. Aga vabrikandile on ju töölist ainult seniks vaja kuni ta on terve. Juhtub tööline haigestuma, kihutab vabrikant ta armutult tööpingi juurest minema.

Üliväsinud, kurnatud raskest tööst, Jack otsustas maksu mis maksab, leida kergema teenistuse. Ta oli sellisel meelehelitel, nii kaugemale olid teda viinud väljakannatamatud töötamistingimused, millistesse ta asetanud plekivabriku omanik, et ta oli valmis igaks ürituseks.

Ta oli juba ammu kuulnud „austripiraatidest“⁵⁾ ja tundis mõnda neist. San-Francisco väin on suur ja lai. See on täis kalu ja austreid. Mööda seda väina saab alati palju kalalaevu ja -paate. „Austri piraatideks“ nimetati neid sellepärast, et nad löid üle kalurite kalavõrgud kalade ja austritega, mis need olid püüdnud. Väikesed austrid, kes elavad karbes, on linlasile armsamaks toiduks.

Piraadid kihutasid oma luubikestel mööda San-Francisco lahte ja röövisid kalureid. Rannal nad maadlesid sageli vihas-
tunud ja paljaks röövitud inimestega, maadlesid politseiga, kes

⁵⁾ a u s t e r — karbikloom; p i r a a t — meriröövel; austripiraadid olid püünisteröövlid.

oli neid püüdnud, kuid hommikuti müüsid turul saaki turunaisetele ja restoranipidajatele palju odavamalt kui kalurid. Seaduse järgi austripiraaadi ametipidamist karistati üksikvangistusega — türmiga. Kuid türm juba Jacki ei kohutanud. Plekivabrikus oli ju raskem kui vangikongis.

Tal oli ainult vaja hankida veidi raha, et osta luup. Kuid kust võtta raha? Omakseile Jack ei kavatsenud sest rääkima hakatagi: keelavad kohe ära. Kuid päale omaste tal oli ainult veel üks inimene „Jenny Mamm“, — ta endine amm. Tema poole Jack läkski. Hää neegritar oli valmis andma kõik, mis talt ka ei küsiks armastatud „Valge Puuvilla Kera“. Ta andis talle raha.

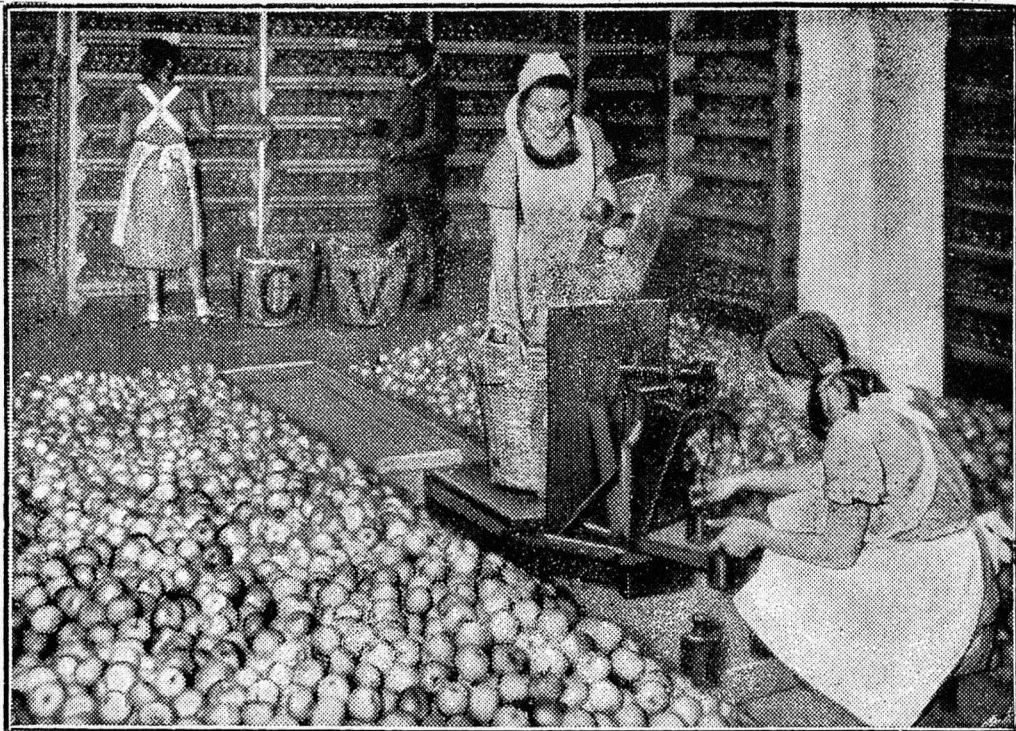
Nüüd oli aeg asuda tegevusse. Jack tundis üht austripiraaati — prantslast Franki ja teadis, et too soovib müüa oma: „Rasell Desall“, mis seisis Auklandi jõe suudmes, suure silla lähedal. Jack läks tema poole.

Prantslane Frank võttis vastu külalisi, ja kostitas neid viinaga. Kuid sellele vaatamata ta tuli ikkagi pardale, et Jackiga asjast kõnelda. Ta nõustus oma luupi müüma, kuid alles mõne päeva pärast. Seniks aga ta palus Jacki astuda allapoole ja tutvuda ta sõpradega.

Tema juures kajutis istusid kaks õde — Maimmy ja Thais — ja missis Chadlei, kes neid saatis, siis „Whisky Bobb“ — noor, kuueteistaastane piraat ja veel üks kahekümneaastane noormees, keda hüüti „Ämblik Heelay'ks“. Maimmy't hüüti: „Austripiraatide Kuningannaks“ ja ta võttis sagedasti osa „purjutamisest“.

Prantslane Frank valas suurest pudelist klaasi punast veini, et juua liikusid. Jackile meenus õlle mõru maitse, mis paiskas ta lapsepõlves hobuse karpjate alla, ja võpatas. Kuid „Austripiraatide Kuninganna“ vaatas ta otsa, hoides käes pooleni tühjendatud klaasi. Jack oli enesearmastaja. Ta oli ainult viieteistaastane ja ta ei tahtnud osutada araks poisikeseks selle naise ees. Päale tema istusid klaasid käes Thais, missis Chadlei, „Whisky Bobb“ ja vurrukas „Ämblik Heelay“. Kas siis Jack oli selline poisike, kel piim polnud veel huulilt kuivanud?

Ei, tuhat korda ei! Ja Jack kummutas viina mehiselt kõrri. Prantslane Frank oli müügiga rahul. Jack kinnitas seda ka-

ÕUNTE HOIURUUM. Nii sünnib õunte asetamine talvisesse hoiuruumi. Nagu näete, on nad laotud riiuleile, et õhk neile vabalt ligi pääseks ja et nad üksteist plekiliseks ei vajutaks. Aga nüüd, kus jõulud ammugi seljataga, on kõigest sellest maitsvast toredusest jäänud vaid armas mälestus.

hekümnedollarilise kuldmündiga ⁷⁾). Frank valas Jackile veel viina. Nad olid juba palju klaase tühendanud ja hakkasid laulma lõbusaid laule. Lõbu läks elavamaks ja valjemaks. Jack püüdis juua, nii et topsisõbrad seda ei näeks, võimalikult vähem, seistes reelingu ääres ja kallutades poolteed üle laeva parda. ta loksutas viina üle parda. Harjumata viina võtma, ta arutas nõnda: „Need inimesed armastavad viina, — noh, las nad siis joovald pääle. Aga mina ei taha. Kuid ma ei salli ka nende irvitusi. Las kujutlevad endale, et ma olen samane joodik kui nemadki.“

„Kuninganna“ tuli pardale ja võttis Jacki endaga, Thais liitus nendega. Nende järel hakkasid liikuma Ämblik ja Bobb.

⁷⁾ m ü n t — metallraha.

Ja neile järgnesid mississ Chadley ja prantslane Frank. Kõik nad istusid pardale, hoides klaase peos ja juues viina; pudel käis käest kätte. Ja ainult üks kõigist, Jack, jäi karskeks. Ta löbustus nagu ükski piraatidest ei võinud löbustuda. Alles eile ta istus kuumas ja lämmastavas õhus oma masina juures, lõputult korrates rida harjunud ja ühetoonilisi liigutusi. Nüüd aga laiub ringi armastatud meri, ja soolane tuul annab talle uuesti elujõudu. Ja ta ei mõelnud sugugi sellele, millisele kurjale teele ta oli otsustanud astuda.

Ämblik nõustus temaga purjetama madrusena ja kokana. Jack aga eelistas töötada pardal. Nad hangivad toidumoonna ja vee, hommikul hiivavad ankru ja esimese tuulepuhanguga purjetavad välja Auklandi jõesuudmest. Siis nad purjetavad mööda lahte Sparyli saarteni, kus, mitte kaugel kaldast heidavad ankrusse. Lõpuks ometi Jacki unistus täitub: ta saab veeta öö merel. Sest ajast pääle ta veedab ööd ja päevad ainult merel.

Järgmisel päeval Jack ja prantslane kohtusid kaubategemise lõpetamiseks vara hommikul ühes joogimajas. Jack maksis raha, sai kviitungi ja Frank kostitas teda viinaga. Sellejuures jõid veel mõned inimesed. Mis jäi Jackil teha täiskasvanud inimeste seltsis, kes jõid viina ja whiskyt?

Ta oli rõhutatud hinnast, mis prantslane Frank maksis viina eest, — tervelt kaheksakümmend centi. Kaheksakümmend centi! See näis olevat arukale poisile haavamiseks, poisile, kes töötanud päeva ja öö vabrikus. Kaheksakümmend centi!

See on tasu kaheksa tunni töö eest masina juures; ja selline määratu suur raha kadus kurku ainult ühe hetkega, jättes pärast seda suhu ainult paha maigu...

Sel päeval Jack ei läinud vabrikusse. Ükskõik mis, kui ainult ei oleks seda tapvat tööd.

VI

Päätükk sellest, kuidas Jack astus kalurite patrulli.

Jacki vanemad jälgisid juba ammu teda erutusega. Ema palus teda sagedasti, mitte kuulata igasuguseid „hulguseid“, kes jutustavad seiklusist maal ja merel. Kuid ta sõnad olid asjatud.

Jackile olid need „hulgused“ palju huvitavamad kõigist teistest inimestest, kes alistunud ameerika elu ebaõiglasile tingimusele. Ühed sõidavad tõldades, kuid teised nõrkevad tööpinkide juures, ja nende tööst rikkad lähevad veelgi rikkamaks. Ei, sellistes tingimustes pole midagi häbeneda!

Ja Jackist sai tõesti austripiraat². Mis töökad kalurid hankisid endale raske tööga, selle Jack ja ta abiline riisusid armu-
tult kokku ja müüsid turunaistele ja restoranipidajaile. Austri-
piraadid kohtlesid lugupidamisega oma uut seltsimeest Jacki. Jack imestas kõiki: ta tõi Rasell Desall'iga suurema hulga aust-
reid kui kõik teised piraadid.

Austripiraatide seisukoht asus Spargli saarte juures, kuid juhtus, et piraadid „pugesid“ veelgi kaugemale — Alumis-
Lahte, kust siis tegidki rünnakuid austripüünistele. Ja siis ai-
nult Jack jõudiski tulla koiduajaks tagasi alatise seisukoha juure. Oma uljuse³ ja lahkusega Jack oli saanud endale hüüdnime „Austripiraatide Kuningas“, mille pääle ta oli väga uhke.

Ta kuulsus kasvas. Prantslane Frank astus temaga kui tu-
geva võistlejaga võitlusse. Ta isegi püüdis ükskord ajada põhja
ta laeva. Kuid Jack seistes „Rasell Desalli“ pardal, jõudis õigel
ajal tõsta vinna tõmmatud kukega püssi palge. Ta oleks Franki
tapnud, kuid prantslane andis tagasikäigu ja läks ehmunult
minema. Pääle seda juhtumist rannik otsustas, et Jack, vaata-
mata oma noorusele, on selline vapper poiss, et lase aga olla.

Kuid Jack oli siiski veel poisike. Ta püüdis alati olla mees
meeste hulgas, kuid samal ajal evis salajase kire maiustuste vastu.
Talle näis, ta oleks häbist surnud, kui keegi sest teada oleks saa-
nud. Ta lubas endale mõnusauid üksiolemisi noil õil, kui ta mad-
rus ööbis rannal. Siis ta läks avalikku raamatukokku, vahetas
oma raamatuid, ostis veerand dollari eest mitmesuguseid maius-
tusi, põgenes salaja oma luubile ja sulges end kajutisse. Heitis
siis voodisse ja ähmase lambi valgusel veetis pikki ja õnnelikke
tunde, lugedes raamatuid ja närides maiustusi. Raamatut kõr-
vale pannes ta mõtles mõnikord: mis oleks kui katsuks ise kir-
jeldada seda, mis ta näinud ja läbi elanud? Seda ju, mis ta tea-
dis, ta raamatuist ei leidnud.

² piraat röövel. ³ uljus — vahvus.

Aga hommikust pääle algasid uued ekslemised mööda San-Francisco lahte. Jack oli juba tutvunud mõne saja miili vee- teedega, linnade ja kaluriküladega, mis vilksatasid lahe kaldail. Ta tahtis minna veel kaugemale, ja ta läks Beniciasse, linnakesse Karkinelzi merekitsuse ääres ja tegi sest oma pääkorterit.

Sääl, mõningas kalapaadis, mis seotud kai ääre vaiade külge, elas jõuk hulguseid, kellega seltsis ka Jack. Nüüd ta jäi kaue- maks rannale, tegeldes lõhepüügiga ja tehes ringreise mööda jõgesid.

Jack tutvus ka inimestega kalurite patrullist. Viimase üles- andeks oli valvata selle järele, et kalapüügi seadused oleksid täidetud. Kalurite patrull jälgis ausate kalurite püügiröövleid; ajas piraadid minema kohtadelt, kus kalapüüdmine seadusega oli keelatud; löi tagasi piraatide meelegeitliku vastupanu ega kart- nud ei kuuli ega nuga.

Peagu kõik valvurid patrullist olid ammu ja hästi tuttavad paljude piraatidega ja kohtlesid neid rannal ja laevadel sõbrali- kult. Kaugeltki mitte alati patrullid ei võidelnud piraatidega elu ja surma pääle: tutvus lubas mõnikord lõpetada asja rahuli- kul teel, eriti kohalikest elanikest piraatidega. Jack sõbrustus eriti Charl Le-Grand'iga — noorukiga kalurite patrullist. Charl manitses teda tulema üle tööle kalurite patrulli: see oli ju sama vaba mere-elu. Jack nõustus: piraadi ametist oli talle juba vil- land, talle oli juba muutunud vastikuks riisuda rahulikke kalu- reid. Ja Jack, riisuja, kõikide seaduste rikkuja, hakkas nüüd ise püüdma riisujaid. Mõningate piraatide sõpruse puhul valvu- ritega, — samaste kohalikkude elanikkudega, nagu piraadidki, — polnud sellises ootamatus üleminekus midagi imestustäratavat.

VII

Päätükk sellest, kuidas Jack ja Charl püüdsid kinni suure Aleki.

Kalurite patrullil ei õnnestunud kuidagi arreteerida Suurt Aleki. Aga see uhkustas sellega ja rääkis kalurite patrulli palju- dest ebaõnnestunud katseist teda kas elusana või surnuna kinni püüda. Räägiti muuseas, et kaks patrulli, tahtes maksku mis

maksab teda kinni püüda, hukkusid, eesmärki saavutamata. Räägiti isegi, et keegi nii meelega ja häbematult ei rikkunud kalapüügiseadust kui Suur Alek.

Hüüti teda „Suureks Alekiks“ ta suure kasvu, kuue jala ja kolme tolli tõttu. Tema oli laiaõlaline, vägeva rinnaga ja tugevate kui teras musklitega. Kalurite keskel liikus palju legende tema vägimehelikust jõust. Tugevana ja valitsushimulisena oli tema piraatide päälikuks, võitles nende eest, kui nad sattusid politsei kätte, ja kõik nad armastasid teda kaitsta. Kord kalurite patrull katsus teda kinni püüda, kuid tagajärjetult, ja viimaks loobuski ta sellest mõttest. Seepärast, kui käisid kuuldused, et Suur Alek on saabunud Beniciasse, Jack tahtis kangesti teda näha. Saabunud Beniciasse Suur Alek oma hariliku julgusega enne kõike ilmus kalurite patrulli: sest arreteerida võidi teda ainult kuriteo puhul.

Charl de Grand ja Jack teenisid tol ajal Karminteli valitsuse all. Kõik kolm olid patrullide laeval „Põhja Põder“; nad valmisid sõiduks, kui saabus nende laeva Suur Alek. Karmintell surus Suure Aleki kätt, — nad olid vanad tuttavad. Jackile ja Charlile ei pöörnud Suur Alek mingit tähelepanu.

„Ma sõitsin tuurakalu püüdma,“ ütles avameelselt Alek Karmintellile. Ta silmad läikisid häbematult nõnda rääkides, ja Jack pani tähele, et päälük langetas pilgu piraadi pilgu ees.

„Hää küll, Alek,“ lausus Karmintell tasa. „Mina teid ei sega. Läheme kajutisse selle üle läbi rääkima.“

Kui nad olid kajutisse läinud ja ukse sulgenud, pilgutas Charl kavalalt Jackile. Siis Charl ja Jack istusid jolli ja sõudsid vanasse sadamasse, kus oli Suure Aleki „loskott“⁴. Neil oli väga huvitav vaadelda Aleki laeva, sest räägiti, et see oli täiesti kuulidega aukliseks lastud.

Jack ja Charl sõitsid laeva juure ja tööpoolest leidsid laevakeres kuulide jälgi. Charl jutustas Jackile, kuidas ükskord kalurite patrull maksku mis maksab otsustas Alekki kinni püüda, ja kuidas pool päeva kestnud võitluse järgi patrull purustatud laevadel ära sõitis, kaotanud ühe mehe surnuna ja kolm haavatuina.

⁴ loskott — lodi, laia põhjaga laev, liigub enamalt jaolt vaid vedurlaeva puksiiris või jõe pärivoolu. Siin pilkavas mõttes tarvitatud.

„Aga miks teda siis ei poodud üles roima pärast?“ küsis Jack. „Kas Ühendriigid pole küllaldaselt tugevad roimari karistamiseks?“

„Tema ise andis end politseile üles, kuid ta mõisteti õigeks. Tema raiskas viiskümmend tuhat dollarit, et ära osta kohtunikke. Raha hankisid temale ta seltsimehed piraadid.“

„Kui saab Ühendriikide kohtunikke ära osta, siis vähemalt ei saa seda meiega teha,“ jätkas Charl. „Püüame kinni Suure Aleki!“

Ja sõbrad otsustasid tulgu mis tuleb kinni püüda piraadi, kes kavatses panna lahte erilise püünise — hiina õnge. See püügivahend hävitaks aga tuurakalu ja loeti seepärast seadusevastaseks.

Möödus palju päevi pääle Suure Aleki külastamist, ja kogu selle aja jooksul Jack ja Charl jälgisid teda usinasti. Nelja päeva pärast Jack, lamades sadama juures palkidel päikese kõrvetavate kiirte all, nägi lootsikut, mis eemaldus kaugest rannast ja suundus lahte. Tema haaras kohe binokli ja jälgis igat lootsiku liigutust. Selles oli kaks inimest; ühes neist tundis Jack Suure Aleki. Ennem kui lootsik jõudis rannale tagasi, veendus ta, et mõlemad piraadid olid pannud „hiina õnge“ vette.

„Suur Alek pani lahte „hiina õnge“, ütles Charl samal päeval Karmintellile.

Kahjutunne välgatas patrullipääliku näol, kuid tema ei vastanud midagi. Charl, vaevu oma viha taltsutades, tuli tagasi. Õhtul, kui Jack ja Charl lõpetasid teki pesemise „Põhja Põdral“ ja valmistusid magama heitma, pöördus Charl otseselt Jacki poole:

„Sina oled julge poiss, eks ole?“ Ärevuse tõttu sai Jack ainult pääga noogutada: „Niisiis,“ Charli silmad välgatasid otsustavalt, „meie kahekesi püüame Suure Aleki — mina ja sina. Ja teeme seda Karmintelli kiuste. Jääb nii?“

„Muidugi, meie püüame kinni selle sul,“ — vastas Jack surudes Charli kätt.

Nad jutlesid kuni hilise ööni, mõeldes igasuguseid plaane, ja taipasid, et olid võtnud endale õige raske ülesande.

Suur Alek tuli kinni püüda kuriteo kohal ühes asitõenditega:

— konksude, võrgu ning kalaga, tähendab, nad pidid talle ulgumerel kallale tungima, ja see on hädaohtlik asi. Piraat märkab neid kaugelt ja suudab neile valmistada sooja vastuvõtu, ühe neist, millistega ta oli kuulus ja kardetav.

Kord sõites lootsikul, nad nägid Suurt Aleki töö juures. Ta liikus piki õnge ja korjas kalu.

„Vahetame kohad,“ kamandas Charl, „ja kohe pääle tormata!“

Jack võttis rooli, kuid Charl istus keskmisele pingile, pannes kiirelt revolvri enda kõrvale.

„Kui ta laskma hakkab,“ hoiatas Charl, „siis lähed alla ja hakkad sealt juhtima nii, et ainult su käsi paistab.“

Jack noogutas pääga, ja paat lähenes vaikselt püssikuuli laskekaugusele. Suur Alek hüüdis neid:

„Hei! Teie! Mis teil vaja on?“

„Jätka juhtimist, nagu sa poleks midagi kuulnud,“ sosistas Charl Jackile.

„Kui teie ise ära ei lähe, siis sunnin teid seisatama!“ hüüdis Alek, mõeldes kellega tal on tegemist. Ta pani püssi õlale ja hakkas Jacki sihtima.

Midagi polnud parata! Pidi rooli ümber pöörma ja ära minema.

Kuid õhtul pöördus Karmintell Charli poole:

„Jätke parem Suur Alek rahule...“

„Siis ta kaebas teile?“ küsis Charl, vaadates Karmintellile teraselt silmi.

Karmintell punastas tugevasti.

„Jätke ta rahule!“ kordas ta. „Suur Alek on hädaohtlik mees, ja teie teate, kuidas ta tasub oma vaenlasile.“

„Jah,“ vastas Charl, heites veel kord terase pilgu Karmintellile, „ma tean, et ta veel paremini tasub, kui teda rahule jäetakse.“

Kõigile oli teada, et Alek juba mitu korda patrullipäälükud oli ära ostnud.

Jack ja Charl murdsid kõvasti pääd, kuidas saaksid kaks inimest avaral merel kinni püüda kolmanda, kes alati hoidis püssi laskevalmis. Aga Suur Alek jatkas sel ajal töötamist häbematult ja avalikult päisipäeval, kasutamata vähematki kavalust.

„Vat, mis tarvis teha,“ ütles viimaks Charl, „ootame järgmist „vee seisu“ (nii nimetatakse tõusu ja mõõna vahelist aega) ja katsume haarata kas või ainult õnge.“

Ja kindlaks määratud ajal sõbrad sõudsid kohale, kus Suur Alek pani õnge. Nad hakkasid õnge välja tõmbama. Äkki kostis pauk. Kuul tabas paati. Jack vaatas kaldale, kuid ei näinud mingeid märke Suurest Alekist. See nähtavasti oli kaljurahnu taga peidus ja tulistas säält Jacki ja Charli. Kuulid tabasid paati, ja mõlemal sõbral tuli ära joosta, jättes õnge vette.

Kuid järgmisel päeval, kui Jack ja Charl vaatasid võrke kalasadamas, läks neist mööda Suur Alek ja naerdes meenutas neile nende eilset ebaõnnestumist. Siis vandusid sõbrad, et panevad Suure Aleki vanglasse, kui see ka nende endi elu maksaks.

Kord, lõuna paigu, Charl ja Jack istudes kaldal, nägid laeva, mis oli sattunud ohtlikku olukorda suure tuule tõttu. Jahil polnud ühtki osavat merimeest; selle omanik sõitis paadil kaldale ja palus Charli ja Jacki juhtida jaht Beniciasse.

See oli raske sõit. Karkinelzi merekitsus, millest tuli laev läbi viia, oli vaid vahu- ja porilomp. Jaht viskus kord üles, kord alla, reisijad lamasid tekil patjadel. Ja kui siis kahele noorele kaptenile avanes Benicia laht, vaatasid Charl ja Jack üksteisele otsa. Mitte ühtki sõna ei lausunud üksteisele, kuid äkki jaht hakkas jooksmas ühest äärest teise, nagu oleks roolil seisnud hoopis oskamatu merimees.

Kaugusest paiste punkt muutus üha suuremaks ja viimaks Jack ja Charl nägid Suure Aleki loskotti. Tema ja ta seltsimees viskasid oma töö kõrvale ja naersid oskamatu merimehi. Charl tõmbas silmadele merekaabu. Jack jälgis tema eeskuju.

Jaht vahutavail lainel lähenes seevõrra loskotile, et kostsid juba läbi tuule ulumise Suure Aleki ja ta seltsimehe hääled, kes jätkasid oma naermist oskamatu merimeeste üle. Jaht möödus mürinaga piraatidest, ja siis hüüdis Charl:

„Überpöörd!“

Laev vajus küllakile, reisijad kukkusid hädaldades põrandale, langedes üks üheteise pääle. Kuid Jackile ja Charliile ei läinud nad korda. Suur Alek hüppas laevalaelt vette ühes oma seltsimehega. Kostis ragin ja jaht purustas Suure Aleki loskoti.

„Nüüd tal pole enam püssi meeles,“ sosistas Charl.

Jack otsis sel ajal silmadega Suurt Aleki. Aleki must pää ja ta tõmmukas nägu paistsid vees üsna läheduses, nii et teda oli võimalik haarata käsitsi. Tema ei aimanud midagi, kui teda laevalaele tõmmati ja vaevu hingas, sest ta pidi sukelduma sügavasse vette, et mitte sattuda jahi alla. Muide see ei takistanud temal meeleheitlikult söimlemast, vandudes oskamatuid merimehi, kes hävitasid tema laeva.

Kuid minuti pärast lamas Jack Suurel Alekil ja ühes Charliga sidusid nad teda nõõridega. Samasugune saatustabas ka ta seltsimeest. Jack tõmbas purjed üles, ja jaht läks kiiresti kaldale, võttes kõik vahendid kaasa, mida kasutas Suur Alek kalapüügil.

„Need kaks meest siin on vanad kurjategijad,“ teatas Jack ja Charl vihasele jahiomanikule ja reisijaile, „nad on kõige häbematumad austri- ja kalapüügi seaduserikkujad. Teie nägite, kuis me neid tabasime kuriteo paigal. Homme kutsutakse feid tunnistajatena kohtusse.“

Nüüd jättis laev oma kentsaka keerutamise ja suundus kiiresti Beniciasse ühes Suure Aleki ja ta seltsimehega. Kinniseotud ja läbimärjad, lamasid nad ankrute ja trosside keskel, kuna rõõmus Jack hoidis käes rooliratast, aga Charl hoides käe silmade varjuks, vaatas Benicia lähenevat kallast.

Nii püüti kinni Suur Alek. Tema üle mõisteti kohut ja ta saadeti vanglasse. (Järgneb.)

Nr. 32. ülesannete lahendused.

10. Mõistatus.

p	ä	e	v	a	l	e	h	t
a	☞	r	☞	v	☞	l	☞	a
r	☞	a	☞	a	☞	v	☞	a
v	i	k	e	r	k	a	a	r

12. Saladuslikud arvud.

1	14	3	12	
15			5	
2			10	
13			7	
14	11	6	9	8

11. Matemaatiline ülesanne.

Esimese maa-ala külje pikkus oli 60 km ja teise maa-ala külje pikkus 50 km.

Toimetused: J. Käis, J. Parljõgi, O. Luts, A. Oengo-Johanson, M. Nurmik, H. Valma, Th. Brandt. Vastutav ja tegevtoimetaja: M. Nurmik. Talitusjuht: H. Valma. Väljaandja: „Töökool“. Toimetused ja talitus: Tallinna, V. Roosikrantsi 3. Tellimishind: aastas 2 kr., poolaastas 1 kr., üksiknr. 10 s. „Vikerkaar“ ilmub 20 numbrit aastas. Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutised.